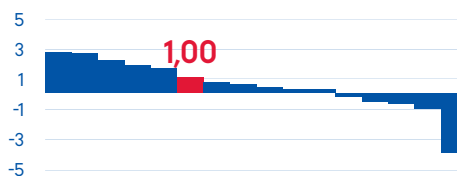

HARIDUS- JA KOOLITUSTE GEVUS

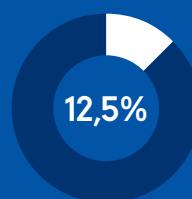
Viiruse leviku tõkestamiseks seatud tegevuspiirangud nõudsid sektorilt kiiret kohanemist ja virtuaalkanalite kasutuselevõttu. Digiõpe on muutnud töö- ja puhkeaja piirid hägusemaks ning toonud kaasa vaimse tervise probleemide esinemise kasvu. Kriis annab võimaluse uute meetodite katsetamiseks ning õppe eesmärkide ülevaataamiseks, kus tundide mahu asemel rõhutatakse õpiväljundite saavutamist. Uusi ärivõimalusi tekib e-õppematerjalide arendamisel, sh mänguliste lahenduste pakkumisel. Koolitusettevõtete jaoks kasvab nõudlus enesejuhtimise ja IT-koolituste järele.

KRIISILE VASTUPANUVÕIME INDEKS

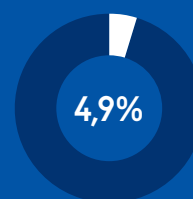
(-5...+5)

HÕIVATUTE
OSAKAAL
(2019)

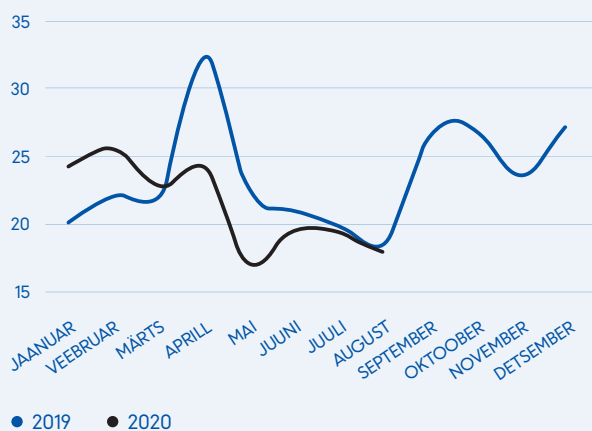

OSATÄHTSUS
LISANDVÄÄRTUSES
(2019)

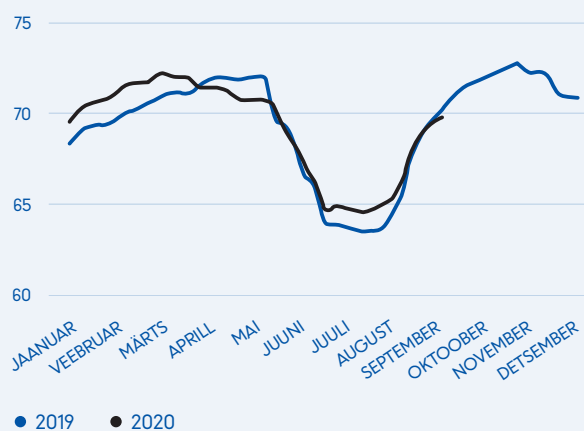
ETTEVÕTETE KUUKÄIVE, 2019-2020

DEKLAREERITUD KÄIVE, MILJONITES EURODES

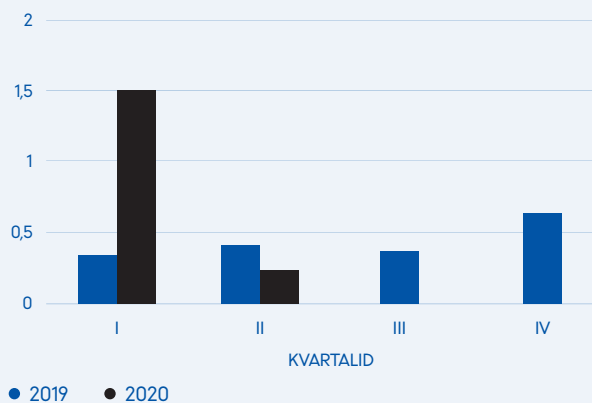
TÖÖSUHTED KOKKU, 2019-2020

DEKLAREERITUD TÖÖSUHTED, TUHANTES

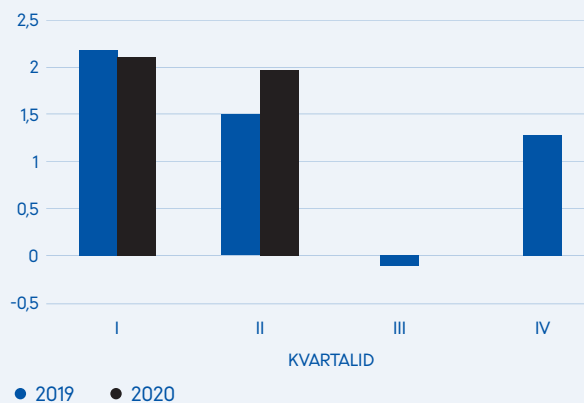
ETTEVÕTETE INVESTEERINGUD MATERIAALSESSE PÕHIVARASSE, 2019-2020

MILJONITES EURODES

ETTEVÕTETE KOGUKASUM (-KAHJUM), 2019-2020

MILJONITES EURODES

VIIRUSKRIISI MÕJUKANALID

- Viiruskriis pani proovile nii õpetajate, koolitajate kui ka õpilaste oskused ning kohanemisvõime – virtuaalkanalite kasutuselevõtt tuli plaanitud aastate asemel teha ära päevadega.
- Tihenes õpetajate ja tugitöötajate (haridustehnoloogid, logopeedid ja koolipsühholoogid) koostöö.
- Õpilaste ja õpetajate vaimse tervise probleemide sagenemine kohanemiskustete ja puudulike enesejuhtimise oskuste tõttu.
- Keerulises seisus olid tasulised huvikoolid, mille tegevuses osalemisest loobuti esmajärjekorras. Valmisolek virtuaalkanalites toimuva huvitegevuse eest maksta oli väike.
- Koolitussektoril oli kevadel väga keeruline olukord, sest füüsilisi kokkusaamisi ei olnud võimalik teha ning enamik planeeritud koolitusi tühistati. Keerulisel ajal vähendavad ettevõtted koolituseelarveid esmajärjekorras. Mõned koolitusfirmad proovisid virtuaalkanalites teenuseid osutada, kuid see ei kompenseerinud käibelangust.

STRATEEGIAD KRIISI ÜLEELAMISEKS JA TULEVIKUS

- Tegevuse ümberkorraldamine distantsõppele.
- Virtuaalkanalite kasutuselevõtt koos kirjalike suuniste-juhenditega.
- E-õppematerjalide väljatöötamine.
- Koolitusettevõtete puhul võimalusel palgatoetuse meetme kasutamine.
- Pakuti tasuta koolitusi, et püsida nähtaval.

TEGURID, MILLE OSAS VALITSEB TULEVIKUS SUUR EBAKINDLUS

Majandusstruktuur ja tööjõuvajadus

Hariduse globaliseerumine

Andmekaitse nõuded digiõppes

Sotsiaalse arengu tagamine läbi digikanalite

VÕIMENDUNUD TRENDIDEGA SEOTUD ÄRIVÕIMALUSED JA RISKID

Digiõpe – viiruskriis on esile toonud puudujäägid digioskustes. Õpetajatel ja koolitajatel on piiratud võimalused distantsõppe läbiviimiseks olukordades, kus on vajalik personaalsem lähenemine või kindel keskkond. Töökoormuse ühtlustamise üheks võimaluseks oleks koolidevahelise digivõrgustiku loomine, mille vahendusel saaks haridustöötajad oma teenuseid erinevates asutustes osutada. Kasvanud nõudlus e-õppe materjalide järele loob uusi ärivõimalusi – näiteks iduettevõtlus on kiiresti asunud pakkuma erinevaid mängulisi digiõppe vahendeid. Lühiperspektiivis toob kriis koolitusettevõtetele uut nõudlust enesejuhtimise ja IT-koolituste pakkumiseks. Pikemas plaanis on perspektiivikad virtuaalreaalsuses toimuvad koolitused.

Suurem tähelepanu vaimsele tervisele – kriisi kontekstis süvenesid vaimse tervise probleemid ning võimendus juba varasem terav puudus psühholoogidest ja sotsiaalpedagoogidest.

Õpilaste vähene liikumine – viiruskriisi ja distantsõppele üleminekuga muutus veelgi teravamaks küsimuseks see, kuidas saada noored liikuma ja seda ka väljaspool kehalise kasvatuse tunde. Üheks võimaluseks on uute mänguliste lahenduste rakendamine liikumise suurendamiseks ja tervisekäitumise põhimõtete õppimiseks ning kasutamiseks igapäevaelus.

Ebavõrdsuse kasv – digiõpe võib suurendada ebavõrdsust hariduses, kui võrd ligipääs kvaliteetsele haridusele võib saada takistatud nappide digioskuste või -vahendite tõttu. Suurte perede jaoks on olukord keerulisem, sest sageli jagatakse ühte seadet mitme lapse ja vahel ka vanemate vahel ning napib ka eluruumi. Ebavõrdsust võib suurendada ka see, et digiõppe raames on haridustöötajal keerulisem jälgida õpilaste edasijõudmist ning õpetamisstrateegiat vajadusel muuta. Esimesed hinnangud viitavad, et võimekamad õpilased said ka distantsõppel hästi hakkama, samas kui vähemvõimekate areng aeglustus – lõhe teadmistes süvenes.

SEKTORI ETTEPANEKUD RIIGI TEGEVUSEKS, ET TOETADA ETTEVÕTETE PIKAAJALIST KONKURENTSIVÕIMET

- Rohkem vahendeid hariduse tugispetsialistide kaasamiseks.
- Kiire internetiühenduse tagamine, sealhulgas ka maapiirkondades.
- Igale õpilasele oma digiseade.
- Sihipärane digiõpe alates lasteaiast.

“ Nii haridus- kui koolitussektor on küllaltki konservatiivsed ja aeglaselt muutuvad. Ühiskonna vajadused muutuvad palju-palju kiiremini.